

שהוא בכל הסימנים שסמנו חז"ל. כי אפילו נרבה כחול ראיות לא יועילו נגד הקבלה והמסורה עכ"ל. וגם בזה, הרי רבותינו מכל הדורות ידעו מענינו של זכר למקדש וגדול ערכו, וגם ידעו מענין המעמדות ומה שאמרו ביום חמישי, ואעפ"כ לא הנהיגו הנהגות חדשות כאלו, הרי הוא כמסורת בידינו לא להנהיג דברים חדשים בענין זה.

הרב ישראל אליהו

תל ציון

איסור 'לא ילבש' בתחפושת בפורים

לו יהי שהגיע מהגויים, מ"מ מדלא מחו בהו רבנן ניהא להו בהכי. גם בספר ירושתנו (ח"ה עמוד קע"ד) כתב שיש שהמציאו שמנהג התחפושות מקורו בחיקוי של היהודים את שכניהם הגויים, על בסיס מה שראינו שכן נהגו גם העמים השונים. אולם באותה מידה ניתן לומר ההיפך שהגויים חיקו את שכניהם היהודים, ולא עוד אלא שמכך שלא נמצאה טענה בספרות הפוסקים במשך מאות שנים שיש במנהג התחפושות משום 'ובחוקותיהם לא תלכו', יש ראייה מוכחת שהמנהג לא נבע מחיקוי הגויים. ע"כ.

ומה שהביא הסנס"ל משם החזו"א (והוא בדיונים והנהגות עמוד קט"ז), שאב אחד נכנס לביתו של מרן החזו"א בפורים עם בתו כבת ארבע-חמש כשהיא לבושה במכנסיים, והקפיד בדבר ואמר וכי זה חינוך, ע"כ. הנה הדבר תמוה שהחזו"א יחלוק על הרמ"א, ובחוט שני (שבת ח"ב עמוד שי"ד) כתב שביאר החזו"א את דבריו: שהרי כל מה שהותר להתחפש בפורים ואף שגבר ילבש שמלת אשה ואשה כלי גבר, היינו שיסודו של האיסור הוא משום שלא להדמות לאיש או לאשה (אבל לא משום חסרון צניעות), וכשעושה כן בפורים לשם שמחת פורים אין בזה איסור, אולם אין בכלל ההיתר מה שנוגע לחסרון צניעות, שהרי סוף סוף איכא בזה חסרון צניעות ומה שייך להתיר זה משום שמחת פורים. ע"כ. [והביאו בארחות רבינו (ח"ג עמוד קצ"ג)]. הרי שהחזו"א לא חלק על עצם ההיתר, וכדברי הרמ"א, אלא אסר רק אם לבושים בחסור צניעות.

בסנסן ליאיר (שנת תשע"ד, שו"ת סימן י"ב, עמ' שפ"ב) כתב: אסור לנערים ללבוש בגדי נשים בפורים וכו', ואם כי הרמ"א מתיר, נראה דאי הוה שמיע ליה שהראשונים אוסרים (תשובת הרמב"ם שבראש ספר מעשה רוקח, ור"א ממיץ סימן צ"ו), היה מודה לאסור. ע"כ.

ואחרי"מ דבריו תמוהים, כי הנה הרמ"א ג"כ הביא ראשונים, וקשה לומר בכה"ג שאילו היה רואה דברי הראשונים האחרים היה חוזר בו. ובפרט שכתב שכן המנהג, וכתב ליישב המנהג ע"פ כמה ראשונים. ומדוע שיחזור בו ביישוב המנהג מחמת דברי הרמב"ם. ומלבד זאת, הרי הרמ"א ידע שהרמב"ם אוסר, כי בדרכי משה (ס"ס תרצ"ו) דימה דין 'לא ילבש' ללבוש כלאים בשביל להעביר המכס, ובמכס הרמב"ם אוסר (כלאים פ"י הי"ח), והרא"ש (נדה פ"ס ס"ט) מתיר. והשו"ע (יו"ד סימן ש"א סעיף ה') פסק כהרמב"ם ואילו הרמ"א פסק כהרא"ש (שם סעיף ו'). נמצא שהרמ"א מודה שלהרמב"ם הדבר אסור אלא שפסק כהרא"ש, וא"כ מה בכך שמצאו להרמב"ם בתשובה שאוסר בדין לא ילבש. איך שיהיה, נראה דכיון דסוף סוף ישנם ראשונים שמתירים, עכ"פ קטן יכול לסמוך עליהם. וכפי שהתייחד יסוד זה בבית יוסף או"ח רס"ט, והביאו המג"א שם להלכה.

ומה שכתב בסנסן ליאיר שמנהג זה הגיע מהגויים, תמוה שהלא גדולי עולם חזקו את המנהג ולא חשו שמא הגיע מן הגויים, שכן מהר"י מינץ (סימן י"ז) והרמ"א (ד"מ סימן תרצ"ו סק"ה) טרחו לתת טעם למנהג, אלמא דס"ל דהן